

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

9.2.2011

B7-0111/2011

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Õigusriigi põhimõtete järgimine Venemaal

Eva-Britt Svensson, Helmut Scholz
fraktsiooni GUE/NGL nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon õigusriigi põhimõtete järgimise kohta Venemaal

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venemaa kohta;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1997. aastal ja mida on pikendatud kuni selle asendamiseni uue lepinguga;
 - võttes arvesse jätkuvaid läbirääkimisi uue lepingu üle, mis annab uue tervikraamistiku ELi ja Venemaa vahelisteks suheteks;
 - võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, ÜRO inimõiguste kaitsjate deklaratsiooni ja ÜRO deklaratsiooni üksikisikute, rühmituste ja ühiskondlike asutuste õiguse ja vastutuse kohta edendada ja kaitsta üldtunnustatud inimõigusi ja põhivabadusi;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Human Rights Watchi 2011. aasta maailmaaruandes öeldakse, et Venemaa on näidanud üles suuremat avatust rahvusvaheliseks koostööks inimõiguste valdkonnas, kuid üldine inimõiguste kliima selles riigis on jätkuvalt väga negatiivne; et president Dmitri Medvedevi retoorilistele lubadustele inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete valdkonnas ei ole järgnenud konkreetseid samme kodanikuühiskonna toetuseks ning et 2010. aastal toimusid uued rünnakud inimõiguste kaitsjate vastu ja eelmise aasta jultunud mõrvade toimepanijad on jäänud karistuseeta;
- B. arvestades, et koguni Venemaa konstitutsioonikohtu esimees Valeri Zorkin on märkinud, et sisuline teadlikkus õigusküsimustest ja õiguse austamine ei ole veel integreerunud üldiselt aktsepteeritud väärtuste süsteemi isegi paljudes riiklikes ametites, kus sageli usutakse, et riigi ja riigiettevõtete huvid peaksid olema määratluse kohaselt tähtsamad kui tavakodaniku huvid;
- C. arvestades, et mitmed kõrgetasemelised juhtumid, nagu M. Hodorkovski ja P. Lebedevi teine kohtuprotsess, kohtumenetlused HSBC/Hermitage juhtide ja juristide asjus, A. Politkovskaja mõrva uurimine, kohtumõistmine J. Samodurovi üle ja kohtunik Kudeškina ning mitme teise kohtuniku ametist vabastamine annavad põhjust tunda muret õigusriigi põhimõtete olukorra halvenemise pärast Venemaal;
- D. arvestades, et Euroopa Nõukogu on kriitiliselt märkinud, et kohtunikele avaldatakse üha enam survet, et tagada süüdimõistev otsus peaaegu kõikides prokuratuuri poolt kohtu ette toodud kohtuasjades; arvestades, et advokaatidele korraldatakse siiani läbiotsimisi ja konfiskeerimisi ning avaldatakse muul moel survet, mis on vastuolus Venemaa seaduste ja Euroopa Nõukogu normidega;

- E. arvestades, et ligi 30% Euroopa Inimõiguste Kohtus arutamist ootavatest kohtuasjadest puudutavad Venemaa, mis on kaugelt rohkem kui seoses ühegi teise riigiga; arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohus on tunnistanud enam kui 150 kohtuotsusega Venemaa vastutavaks Tšetšeenias toime pandud raskete inimõiguste rikkumiste eest; arvestades, et Venemaa maksab ohvritele jätkuvalt nõutud rahalist hüvitist, kuid ei ole suutnud tegelikult rakendada kohtuotsuste sisu, eeskätt viia läbi tulemuslikke uurimisi ja võtta rikkumiste toimepanijaid vastutusele;
- F. arvestades, et Venemaa on langenud organisatsiooni Transparency International riikide pingereas selle järgi, kuidas neis tajutakse riigiametnike (sh politseinike ja kohtunike) korruptsiooni, 154. kohale (178 hulgas);
- G. arvestades, et vaatamata Kremli korduvatele avaldustele vajaduse kohta tagada valitsusvälistele organisatsioonidele normaalsed tööttingimused, on inimõiguste kaitsjad jätkuvalt tagakiusamise ja rünnakute ees kaitsetud, ja eriti on ohus need, kes püüavad teha lõppu karistamatusele Põhja-Kaukaasias;
- H. arvestades, et valitsusvälised organisatsioonid ja meedia on kaitsetud ebamäärase ekstremismivastase seaduse ees; arvestades, et 2010. aasta juulis võeti vastu Föderaalset Julgeolekuteenistust (FSB) käsitleva seaduse uued sätted, mis võimaldavad FSB-l anda välja hoiatusi üksikisikutele, organisatsioonidele ja meediakanalitele; arvestades, et hoiatuses nõutakse, et üksikisik või organisatsioon lõpetaks tegevuse, mida FSB peab ekstremistlikuks või potentsiaalselt ekstremistlikuks;
- I. arvestades, et üha rohkem esineb kogunemisvabaduse meelevaldse piiramise juhtumeid ning rahumeelsetele meelevaldajatele mõistetakse võimude poolt üha karmimaid karistusi; arvestades, et kogu 2010. aasta jooksul ajas politsei laiali – mõnikord vägivaldselt – suurtes linnades igal 31. kuupäeval peetud meelevaldusi põhiseaduse 31. artikli kaitseks, mis tagab kogunemisvabaduse; arvestades, et meelevalduste korraldajad kogevad sageli tagakiusamist ja hirmutamist, sealhulgas ka õiguskaitsetöötajate ja valitsusmeelsete organisatsioonide liikmete poolt;
- J. arvestades, et sisserännanud töötajad on Venemaal silmitsi rikkumistega, nagu passide konfiskeerimine, lepingutest keeldumine, palga hilinemine või selle maksmatajätmine ja ohtlikud tööttingimused; arvestades, et maikuus vastu võetud seadusmuudatused seovad töötaja tihedamalt oma tööandjaga ja võivad raskendada töötaja lahkumist teda kuritarvitava tööandja juurest; arvestades, et see on eriti murettekitav suuremahuliste ehitusprojektide kontekstis, mida Venemaa vajab 2014. aasta taliolümpiamängude korraldamiseks Sotšis;
1. rõhutab, et õigusriigi põhimõtted ja inimõiguste austamine on olulised stabiilsuse jaoks selles piirkonnas; on seisukohal, et EL ja Venemaa peavad nagu kõik teisedki riigid tegema aktiivselt tööd, et tagada need põhimõtted kõigi oma kodanike jaoks; toonitab, et see on ELi ja Venemaa suhete arengu jaoks oluline kriteerium;
 2. rõhutab veel kord, et demokraatia ja inimõigused peavad olema Venemaa Föderatsiooniga sõlmitava uue tervikliku raamlepingu keskmes, eelkõige tuleb sõnastada ja lepingule lisada tõhus ja toimiv inimõiguste klausel;

3. kordab üleskutset tõhustada ELi ja Venemaa konsultatsioone inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete teemal ning avada need Euroopa Parlamendi, Riigiduuma, kodanikuühiskonna, valitsusväliste organisatsioonide ja inimõiguste organisatsioonide tõhusale kaastööle;
4. rõhutab, et õigusriigi põhimõtete ja isikuvabaduse kaitse jaoks on põhimõttelise tähtsusega kaitsta kogu Euroopas kriminaalõigussüsteeme poliitiliste motiividega sekkumise eest; väljendab tõsist muret juhtumite pärast, kus Venemaa ei ole suutnud seda põhimõtet tagada; rõhutab, et mitte mingisuguseid viiteid riigi ajaloolise pärandi väidetavale ainulaadsusele, kohtu- või valitsemissüsteemi traditsioonidele ei tohi kasutada ettekäändena, et ignoreerida või, mis veelgi halvem, rikkuda rahvusvahelisi õigus- ja demokraatianorme, inimõigusi ja inimväärikust;
5. väljendab kaastunnet ja solidaarsust hiljutise Moskva Domodedovo lennujaama pommirünnaku, samuti teiste Venemaa Föderatsioonis tsiviilelanike vastu toime pandud rünnakute kõikide ohvrite perekondadele ja sõpradele; rõhutab, et võitlus niisuguste terroriaktide vastu ei tohi kaasa tuua kodanike põhiõiguste täiendavat piiramist; on sellega seoses tõsiselt mures FSB tegevuse uue ulatuse pärast;
6. väljendab sügavat muret vägivalda ja terroriaktide taaspuhkemise pärast Venemaa Föderatsioonis, eriti Põhja-Kaukaasias; nõuab ühelt poolt niisuguste terroriaktide lõpetamist ja kutsub teiselt poolt Venemaa ametivõime üles tegema lõpu valitsevale karistamatuse õhkkonnale inimõiguste rikkumise vallas ning õigusriigi põhimõtete puudumisele piirkonnas;
7. kutsub Venemaad üles täitma kõiki oma kohustusi OSCE ja Euroopa Nõukogu liikmena, sealhulgas austama ühinemisvabadust ja inimeste õigust korraldada rahumeelseid meelevaldusi;
8. kutsub Venemaa ametivõime üles tegema lõpu inimõiguste kaitsjate vastase vägivalda üldlevinud karistamatusele, kaitsma ja tagama nende füüsilist puutumatuset kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike inimõigustealaste dokumentidega; palub Venemaa võimudel võtta vastu ennetuslikke kaitsemeetmeid inimõiguste kaitsjate suhtes, näiteks alustada uurimist kohe, kui nende suhtes tehtud ähvardused saavad süüdistajale ja õiguskaitseüsteemile teatavaks;
9. nõuab, et juhtudel, kui Euroopa Inimõiguste Kohus on langetanud Venemaa Föderatsiooni suhtes süüdimõistva otsuse, jätkaksid Venemaa ametivõimud uurimist ja vaataksid läbi õigussüsteemi, et hoida ära rahvusvahelise õiguse edaspidise rikkumise;
10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, OSCE-le ja Euroopa Nõukogule.